

Mevrouw de Minister,
Mijnheer de Gedeputeerde,
Geachte vertegenwoordigers van het Vlaams Ruraal Netwerk,
de Vlaamse Landmaatschappij, LEADER & de plaatselijke groepen,
Geachte genodigde,

Een aantal jaren terug leefde het idee om het domein Borgwal een openbaar karakter te geven. Met dit idee trokken wij naar het lokale bestuur om na te gaan welke bijdrage de lokale overheid kon leveren bij de realisatie van dit idee. Deze eerste contactopname toonde ons de weg naar LEADER en bracht ons in contact met één van de zetelende leden van de plaatselijke LEADER groep. De uitwerking van ons project "Borgwal Binnenste Buiten" leidde finaal o.a. tot de renovatie van de borgwalhoeve en de creatie van thematische leerpaden op het domein. Tijdens het plaatsbezoek dat aansluitend zal plaatsvinden zult u hier meer over kunnen vernemen.

Bij de uitwerking van ons project en het opstellen van het domein hadden wij de volgende doelstellingen voor ogen:

- Het openstellen van het domein moest leiden tot meer sociale cohesie; moest leiden tot integratie van onze bewoners in de maatschappij.
- Het openstellen van het domein moest een bijdrage leveren tot het versterken van het bestaand lokaal toeristisch – recreatief aanbod. Hiertoe werd samengewerkt met het lokaal toeristisch onthaal "De Poort", "Toerisme Vlaamse Ardennen" en "Toerisme Vlaanderen" waarbij o.a. het fietsknooppunten netwerk aangepast werd.
- Het project diende duurzaam te zijn op ecologisch vlak: het domein Borgwal is reeds vele jaren een als onroerend erfgoed beschermde site. Het kasteel wordt momenteel door de privé eigenaar gerestaureerd. Voor de andere waardevolle elementen van het domein wordt momenteel een restauratiedossier uitgewerkt. Het herwaarderen van het cultureel historisch erfgoed versterkt het regiobewustzijn en zal een meerwaarde creëren voor zowel de eigen bewoners als de bezoekers. We waren ons eveneens bewust van de risico's en de bedreigingen die de openstelling kan inhouden voor de aanwezige fauna & flora. Als antwoord hierop werd een bosbeheersplan ontwikkeld.
- Het project moest duurzaam zijn op economisch vlak met specifieke aandacht voor kansengroepen: het project diende qua tewerkstelling een meerwaarde te creëren voor onze bewoners. Bij de uitbating van de borgwalhoeve worden onze bewoners dan ook nauw betrokken.
- De borgwalhoeve diende omgevormd te worden tot ontmoetingsruimte waarbij groepen, scholen en verenigingen op bezoek kunnen komen, of gebruik kunnen maken van de beschikbare accommodatie voor het organiseren van activiteiten.
- Het project diende een educatieve inslag te hebben, gericht op landbouw & natuurbeleving. Velen van de nieuwe generatie zijn immers het contact met de natuur verloren.

Tijdens de ontwikkeling en het tot stand komen van ons project hebben een aantal actoren een belangrijke rol gespeeld:

- Ten eerste wil ik de rol van de provinciale kwaliteitskamer benadrukken: Hun inbreng m.b.t. de architectuur en de buitenomgeving van de borgwalhoeve heeft geleid tot wat men noemt

“ruimtelijke kwaliteit op het platteland” of anders gezegd een plaats waar het leuk is om te vertoeven.

- Ten tweede wil ik de rol van de lokale groepen onder de aandacht brengen.
  - o Plattelandsontwikkeling kent veel aspecten: ik denk hierbij aan sociale verbondenheid, ontwikkelen van plattelandstourisme, het belang van het in stand houden en het verder ontwikkelen van lokale economie, in stand houden van het aanwezige erfgoed enzovoort.
Plattelandsontwikkeling vergt m.a.w. grensoverschrijdende samenwerking tussen al deze verschillende actoren. Het is belangrijk dat de leden van de lokale groep het evenwicht bewaken tussen de sectoren bij het beoordelen en selecteren van projecten.
  - o Zoals reeds aangehaald, is plattelandsontwikkeling een complex gegeven. Realisatie vergt met andere woorden tijd en vergt een langetermijnvisie. Bij het uitwerken van projecten dient de focus dan ook te liggen op duurzaamheid. Het effect van het project in al zijn aspecten dient door te duren in de tijd. Het blijven opvolgen en evalueren van in het verleden gerealiseerde projecten kan een indicatie geven of gestelde doelen op langere termijn gehaald worden.
  - o Om de slaagkansen van projecten te verhogen, is het aangaan van samenwerkingsverbanden tussen verschillende partners van essentieel belang. Voor nieuwe project indienaars is het echter vaak moeilijk om het landschap van reeds bestaande initiatieven te overschouwen. Project indienaars zijn te vaak te eenzijdig gefocust op de realisatie van hun eigen project. Een actieve betrokkenheid van de leden van de lokale groep tijdens de ontwikkelingsfase van een project, kan projectontwikkelaars samenbrengen. De leden van de plaatselijke groep beschikken immers veel meer over het helicopterview. De deelname van een lid uit de lokale groep aan onze interne projectgroep is daarom ook zeer nuttig gebleken.
  - o Het samenbrengen van potentiële promotoren via vormings- en uitwisselingsmomenten zijn enerzijds belangrijk om ervaringen uit te wisselen; anderzijds zijn dit bij uitstek momenten om potentiële partners in het kader van samenwerkingsverbanden te ontmoeten.
- Ten derde wens ik de rol van de medewerkers van leader te benadrukken. In eerste instantie als verbindingspersonen tussen de leden van de plaatselijke groep en de project indienaars. Bij potentiële project indienaars kunnen ze helpen bij het tot stand komen en het uitwerken van ideeën en projectvoorstellen. Hun beschikbaarheid voor promotoren zowel op administratief als raadgevend vlak bij de realisatie van een project biedt een grote meerwaarde.
De jaarlijkse rapportagemomenten om de vooruitgang van het project te duiden, zouden meer het karakter van evaluatiemoment, coaching moment, bijsturingmoment kunnen krijgen.
- Ten vierde wens ik het belang van de rol die de vzw bosgroep Midden-Oost-Vlaanderen speelde bij de realisatie van het project te benadrukken. Het domein Borgwal bestaat voor een groot deel uit bos- en parkgebied. Voor het beheer van dit gebied beschikten wij over een beperkt bosbeheersplan. Door het openbaar maken van het domein dienden wij te beschikken over een uitgebreid bosbeheersplan waarin de toegankelijkheidsregeling voor

het park & bosgebied opgenomen werd. Als privé eigenaar sloten we aan bij de ontwikkeling van het bosbeheersplan voor de Makkegemse bossen.

Ten slotte wens ik het belang van de financiële steun die we bekwamen – zeker in tijden waarin het economisch iets minder gaat – te benadrukken. Zonder de door de overheid geleverde financiële inbreng was de ontwikkeling van ons project niet in een dergelijke mate mogelijk geweest. De realisatie van het project heeft de voorziening en de buurt een boost gegeven en reeds gezorgd voor een aantal evenementen ter versterking van de lokale sociale verbondenheid. Als voorbeelden hiervan geef ik het buurtfestival dat op ons domein gerealiseerd werd en de kunsttentoonstelling die gedurende de maand mei in samenwerking met Kunstig Gavere liep. Naar de toekomst toe hebben we reeds 2 grotere evenementen in voorbereiding. In de maand december zullen we op het domein een alternatieve kerstmarkt organiseren en in de maand juni van volgend jaar zal er een fototentoonstelling georganiseerd worden.

Vooraleer we op het domein met het project gaan kennismaken willen wij u graag nog een reportage tonen die AVS voor het programma “plattelandspret” uitzond rond ons project. Om het bezoek ordelijk te laten verlopen, zullen we ons straks verdelen in een drietal groepen.

Bedankt voor uw aandacht.